

Riktlinjer för prövning och tillsyn av små avlopp

Antagen av Miljö- och byggnämnd 2018-09-26, § 110

SÄTERS KOMMUN
Miljö- och byggnämnden

Bakgrund

Tidigare riktlinjer för små avlopp antogs av Miljö- och byggnämnden i juni 2010. Riktlinjerna för små avlopp uppdateras på grund av nya allmänna råd, ny kunskap, teknisk utveckling och vägledande myndigheter samt för att ge bättre information och service.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att prövningen av ansökningar/anmälningar och tillsynen för små avlopp ska bedömas på likvärdigt sätt. Riktlinjerna ska även fungera som ett stöd för nämnd, chef och handläggare.

Ansvar

Miljö- och byggnämndens ansvar är att med stöd av miljöbalken (1998:808) utföra tillsyn och fatta beslut, exempelvis ge tillstånd för små avlopp. Verksamhetsutövarens (ofta fastighetsägare) ansvar är att skaffa sig den kunskap som behövs och vidta de åtgärder som krävs för att avloppsanordningen ska fungera optimalt. Verksamhetsutövaren ansvarar även för att ansöka/anmäla till Miljö- och byggnämnden innan vissa åtgärder vidtas. Enligt Konsumenttjänstlagen är entreprenören skyldig att genomföra arbetet på ett fackmässigt sätt, och som konsument har du rätt till att reklamera tjänsten i 10 år från att uppdraget var slutfört. Vissa entreprenörer lämnar en garanti på sitt arbete på 10 år. Även om verksamhetsutövaren anlitar en entreprenör är det verksamhetsutövaren som har det övergripande ansvaret och är den person som Miljö- och byggnämnden riktar sig till.

Lagstiftning

Utsläpp av avloppsvatten är enligt miljöbalken en miljöfarlig verksamhet; avloppsvatten ska avledas och renas så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att utan tillstånd eller anmälan inrätta en avloppsanordning till vilken bad-, disk- och tvättvatten och/eller vattentoalett ska anslutas.

Allmänna råd

Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar (HVMFS 2016:7) vägleder om tillämpningen av lagstiftningen kring små avlopp. I råden tas bland annat kunskapskrav, lokaliseringar, kretslopp och hushållning, skötsel och dokumentationskrav upp. Kommunens arbete med små avlopp grundar sig på dessa allmänna råd. Bedömningar görs i varje enskilt fall utifrån bland annat naturliga förutsättningar, risken för olägenhet, skälighetsprincipen samt detaljplaner och föreskrifter för vattenskyddsområden.

Normal eller hög skyddsnivå enligt de allmänna råden

I de allmänna råden finns två skyddsnivåer: normal och hög skyddsnivå. Det innebär att det ställs högre krav på avloppsanordningar som ligger inom känsliga områden. Skyddsnivån är dessutom uppdelad i skyddsnivån för miljöskydd och skyddsnivån för hälsoskydd. Kommunala strategier och planer såsom översiktsplaner eller bevarandeplaner för Natura 2000-områden kan vara ett stöd i arbetet med bedömning av skyddsnivån.

Miljöskydd

Miljöskyddet handlar främst om att den omgivande mark- och vattenmiljön inte ska belastas så att negativa effekter, till exempel övergödning, uppstår. Vid normal skyddsnivå för miljöskydd

finns det reduktionskrav för organiska ämnen och fosfor. Vid hög skyddsnivå för miljöskydd är dessa reduktionskrav högre, och dessutom tillkommer ett reduktionskrav för kväve.

Hälsoskydd

Hälsoskyddet handlar främst om att minska risken för smittspridande organismer (hit räknas bland annat virus och bakterier). De flesta avloppsanordningar behöver ha ytterligare skyddsåtgärder utöver den huvudsakliga reningen för att klara hög skyddsnivå för hälsoskyddet. Exempelvis kan det finnas behov av att göra utsläppspunkten mer svårtillgänglig eller ändra lokalisering, att öka anordningens robusthet eller att lägga till reningssteg som ytterligare minskar föroreningsinnehållet i utgående avloppsvatten.

Utförande

Enligt de allmänna råden ska tillsynsmyndigheten ställa krav på att avloppsanordningen anläggs av sakkunnig person. Det finns branschorganisationer och tillverkare som håller i utbildningar för projektörer och entreprenörer. Diplomen är personliga. Miljö- och byggnämnden rekommenderar att man anlitar en diplomerad entreprenör.

Tillsyn och egenkontroll

Alla avloppsanordningar kräver skötsel för att de ska fungera. Traditionellt har reningstekniken för små avlopp inneburit markbädd eller infiltration. Dessa lösningar är enkla och robusta och kräver oftast lite underhåll. För att klara dagens krav på rening av avloppsvatten har avloppsanordningar så som reningsverk och kemisk fällning blivit vanligare. Dessa anläggningar är mer komplicerade vilket innebär att de kräver regelbunden skötsel och underhåll för att fungera optimalt.

Riktlinjer

Prövning av små avlopp 1- 25 personekvivalenter (pe) utgår från Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar (HVMFS 2016:7) och från dessa riktlinjer. En bedömning utifrån lokala förutsättningarna måste alltid göras vilket innebär att avsteg måste göras. Riktlinjerna ska revideras en gång vartannat år och vid behov.

Nedan följer de förtydliganden och komplement till de allmänna råden som gäller i Sätters kommun.

Skyddsnivå

Hög skyddsnivå ska gälla i nedanstående fall.

Miljöskydd

1. Inom områden med liten till stor risk för fosfor och kväve enligt nationellt GIS-stöd för prövning av små avlopp.
2. Inom kommunens vattenskyddsområden (primära och sekundära): Uggelbo-Solvarbo, Uppbo, Lövåsen och Nyberget.
3. Inom preliminära vattenskyddsområden (primära och sekundära): Uggelbo-Solvarbo.

Hälsoskydd

1. Inom områden med liten till stor risk för hälsoskydd enligt nationellt GIS-stöd för prövning av små avlopp.
2. Inom kommunens vattenskyddsområden (primära och sekundära): Uggelbo-Solvarbo, Uppbo, Lövåsen och Nyberget.
3. Inom preliminära vattenskyddsområden (primära och sekundära): Uggelbo-Solvarbo.
4. Inom 200 m från kommunala badplatser.

Krav vid prövning

Allmänna krav

1. En ansökan/anmälan om installation av infiltrationsanläggning ska innehålla en siktanalys eller ett perkolationstest.
2. En provgrop ska grävas i samband med en ansökan/anmälan om installation av infiltrationsanläggning eller markbädd. Provgropen ska grävas nära tilltänkt placering av anläggningen.
3. Markbäddar som utförs enligt god praxis och med en utsläppspunkt som är lämplig ur hälsoskyddssynpunkt, bedöms klara normal skyddsnivå.
4. Miljö- och byggnämnden ser gärna att gemensamma avloppsanordningar inrättas.

Utsläppspunkt

5. Vid utsläpp i dike måste detta klara den ökade belastningen som avloppsvattnet ger.
6. Utgående avloppsvatten inom 200 m från kommunala badplatser bör uppnå badvattenkvalité enligt vägledning för badvatten (direktiv 2006/7/EG).
7. Utsläppspunkten bör inte placeras så att avloppsvatten släpps direkt till en ytvattenförekomst enligt vattenförvaltningens definition.
8. Utsläpp av renat avloppsvatten ska så långt det är möjligt utformas så att ytterligare rening kan ske naturligt, till exempel genom att avleda till öppet dike, stenkista eller liknande innan vattnet slutligen når recipienten.

Sluten tank

9. Sluten tank tillåts i de fall tanken enbart samlar upp WC-avlopp från extremt snålspolande toaletter (genomsnittlig volym om högst 1,0 l per spolning) och tankens storlek är minst 3 m³. Bad-, disk- och tvättvatten leds till en separat avloppsanordning.

Underhåll

10. För avloppsanordningar som kräver regelbunden skötsel och underhåll för att fungera optimalt ska avloppsanordningen ha årlig tillsyn av sakkunnig.

Avsteg från allmänna råden

11. Krav på kretsloppslösningar bör inte ställas eftersom kommunen idag inte har ett system för återvinning av näring.

Krav vid tillsyn

1. Vid inventering av befintliga avloppsanordningar ges i normalfallet 2 år att åtgärda brister i avloppsanordningen. Om det finns hälso- och miljömässiga skäl ges kortare tid.

Ordlista

GIS-stödet – kartor som visar bedömd risk för påverkan på recipient till följd av belastning från ett tillkommande avlopp med normal skyddsnivå. GIS-stödet är länsstyrelsens och Havs- och vattenmyndighetens vägledning för bedömning av skyddsnivå, och baseras på kriterierna i de allmänna råden.

Personekvivalenter – en personekvivalent motsvarar den mängd BOD7 som en person avger schablonmässigt på ett dygn.

BOD7 – mängden syre som förbrukas vid biologisk nedbrytning av de organiska ämnena i ett vattenprov under sju dygn.

Sakkunnig – person som genom yrkeserfarenhet, deltagande i utbildningar eller på annat sätt har tillräckliga kunskaper för att utföra det arbete som avses.

Siktanalys – analys av kornstorleksfördelningen i ett markprov.

Perkolationstest – undersökning av hur fort vatten rör sig neråt i ett markprov.